

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

چند صد سالہ

۱۷۵

نظم و دیداری

علی امیر خانی

۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حدیث نظم و دینداری

نویسنده:

علی امیرخانی

ناشر چاپی:

زائر - آستانه مقدسه قم

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	چهل حدیث نظم و دینداری
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۹	فهرست مطالب
۱۳	مقدمه ناشر
۲۱	آفرینش کتاب نظم
۲۱	اشاره
۲۲	۱. نظم و دینداری
۲۳	۲. آرزوهای بر باد رفته
۲۴	۳. نقش برنامه ریزی در زندگی
۲۵	۴. آخرین سفارش ها
۲۶	۵. سیاست برنامه ریزی
۲۷	۶. برنامه ریزی و قناعت
۲۸	۷. پرهیز از کار بیهوده
۲۹	۸. اقدام نسجیده ممنوع
۳۰	۹. دور اندیشی
۳۱	۱۰. برنامه، مانع لغزش
۳۲	۱۱. کار امروز را به فردا نیفکن
۳۳	۱۲. رمز پیروزی
۳۴	۱۳. فرجام نگری
۳۵	۱۴. اول اندیشه بعد اقدام
۳۶	۱۵. فرصت شناسی
۳۷	۱۶. فرصت موجود

۳۸	۱۷. مؤمن، برنامه ریز
۳۹	۱۸. نظم در مصرف
۴۱	۱۹. اعتدال، عامل رشد
۴۲	۲۰. پایداری زندگی
۴۳	۲۱. برنامه ریزی و ایمنی از پشیمانی
۴۴	۲۲. فقر، نتیجه بی برنامه‌گی
۴۵	۲۳. نظم دلیل خردمندی است
۴۶	۲۴. مدارا عامل توسعه رزق
۴۷	۲۵. برنامه روزانه
۴۹	۲۶. نقش برنامه ریزی در کمال
۵۰	۲۷. امروز را دریاب
۵۱	۲۸. زیانکار میدان کیست؟
۵۲	۲۹. رهتوشه آینده
۵۳	۳۰. بهره از فرصت‌ها
۵۴	۳۱. برنامه ریزی درمان مشکلات
۵۵	۳۲. اول اندیشه، وانگهی گفتار
۵۶	۳۳. مهم تر را دریاب
۵۷	۳۴. کمال ایمان
۵۸	۳۵. تقسیم فرصت روزانه
۶۰	۳۶. هیزم چین شب مباش
۶۱	۳۷. عاقبت اندیش باش
۶۲	۳۸. برنامه ریزی در تهذیب
۶۳	۳۹. انضباط دل‌ها
۶۴	۴۰. اول شناخت بعد اقدام
۶۵	منابع
۶۸	درباره مرکز

چهل حدیث نظم و دینداری

مشخصات کتاب

سرشناسه: امیر خانی، علی، ۱۳۵۱ -

عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث نظم و دینداری / نویسنده علی امیرخانی.

مشخصات نشر: قم: آستانه مقدسه قم، انتشارات زائر، ۱۳۸۷.

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

وضوع: اربعینات -- قرن ۱۴

موضوع: احادیث شیعه -- قرن ۱۴

موضوع: دین

موضوع: دینداری

شناسه افزوده: آستانه مقدسه قم. انتشارات زائر

رده بندی کنگره: BP۱۴۳/۹/ح۸۷ چ ۹ ۱۳۸۷

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۸

ص: ۱

اشاره

فهرست مطالب

فهرست مطالب

مقدمه ناشر ۵۰۰۰

آفرینش کتاب نظم ۱۳۰۰۰

۱. نظم و دینداری ۱۴۰۰۰

۲. آرزوهای بر باد رفته ۱۵۰۰۰

۳. نقش برنامه ریزی در زندگی ۱۶۰۰۰

۴. آخرین سفارش ها ۱۷۰۰۰

۵. سیاست برنامه ریزی ۱۸۰۰۰

۶. برنامه ریزی و قناعت ۱۹۰۰۰

۷. پرهیز از کار بیهوده ۲۰۰۰۰

۸. اقدام نسنجیده ممنوع ۲۱۰۰۰

۹. دور اندیشی ۲۲۰۰۰

۱۰. برنامه، مانع لغزش ۲۳۰۰۰

۱۱. کار امروز را به فردا نیفکن ۲۴۰۰۰

۱۲. رمز پیروزی ۲۵۰۰۰

۱۳. فرجام نگری ۲۶۰۰۰

۱۴. اول اندیشه بعد اقدام ۲۷۰۰۰

۱۵. فرصت شناسی ۲۸۰۰۰

۱۶. فرصت موجود ۲۹۰۰۰

۱۷. مؤمن، برنامه ریز ... ۳۰

۱۸. نظم در مصرف ... ۳۱

ص: ۳

- ۱۹ . اعتدال، عامل رشد ... ۳۳
- ۲۰ . پایداری زندگی ... ۳۴
- ۲۱ . برنامه ریزی و ایمنی از پشیمانی ... ۳۵
- ۲۲ . فقر، نتیجه بی برنامهگی ... ۳۶
- ۲۳ . نظم دلیل خردمندی است ... ۳۷
- ۲۴ . مدارا عامل توسعه رزق ... ۳۸
- ۲۵ . برنامه روزانه ... ۳۹
- ۲۶ . نقش برنامه ریزی در کمال ... ۴۱
- ۲۷ . امروز را دریاب ... ۴۲
- ۲۸ . زیانکار میدان کیست؟ ... ۴۳
- ۲۹ . رهتوشه آینده ... ۴۴
- ۳۰ . بهره از فرصت ها ... ۴۵
- ۳۱ . برنامه ریزی درمان مشکلات ... ۴۶
- ۳۲ . اول اندیشه، وانگهی گفتار ... ۴۷
- ۳۳ . مهم تر را دریاب ... ۴۸
- ۳۴ . کمال ایمان ... ۴۹
- ۳۵ . تقسیم فرصت روزانه ... ۵۰
- ۳۶ . هیزم چین شب مباش ... ۵۲
- ۳۷ . عاقبت اندیش باش ... ۵۳
- ۳۸ . برنامه ریزی در تهذیب ... ۵۴

٣٩. انضباط دل ها ٥٥

٤٠. اول شناخت بعد اقدام ٥٦

منابع و مآخذ ٥٧

ص: ٤

سخن شما اهل بیت، نور است.

زیارت جامعه کبیره

بر آستان احادیث اهل بیت ، عقل خضوع می کند دل خشوع می یابد و روح سیراب می شود . احادیث نورانی ائمه اطهار ، منشوری است که حکمت های قدسی و معارف ناب الهی را بر دل ها و عقل ها می تاباند . گلشنی روح پرور و گنجینه ای گرانبها و سرمایه ای پایان ناپذیر است .

ص: ۵

امام باقر علیه السلام فرمود :

شَرِّقًا أَوْ غَرْبًا ، فَلَا تَجِدَانِ عِلْمًا صَحِيحًا إِلَّا شَيْئًا خَرَجَ مِنْ عِنْدِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ؛^(۱)

به شرق و غرب جهان بروید ، هیچ دانش صحیحی نخواهید یافت ، مگر آن که از ما خاندان پیامبر صادر شده است .

همواره مدیون راویان ، محدثان و عالمان گذشته شیعه ایم که با دقت و درایت و مسئولیت شناسی ، سخنان نورانی پیشوایان معصوم را ثبت و ضبط کرده و به عنوان «میراث اهل بیت» به نسل های بعدی سپرده اند .

احادیث اهل بیت علیهم السلام آنگونه که خودشان فرموده اند ، «نور» است .

مجموعه های حدیثی ، دانشکده های صامت اما جاویدان امامان شیعه است که بشریت را آموزش غیر حضوری می دهد و خرسندیم که ما میراث دار این

ص: ۶

علوم و معارفیم . برای پیمودن راه صحیح زندگی و رهایی از حیرت ها و ضلالت ها و کج راهه ها ، نیازمند این احادیثیم که «چراغ راه» و هدایت گر اندیشه ها و صفابخش دل ها و جان ها است .

روایات پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت او ، هم در عرصه مباحث اعتقادی برای ما «حجت» است ، هم در قلمرو فقه و تبیین احکام شرع و حلال و حرام الهی سند و پشتوانه است ، هم در موضوعات اخلاقی ، تربیتی ، تهذیب نفس ، پند و موعظه ، سرشار از حکمت و بینش و هدایت است و اگر مردم با احادیث نورانی خاندان عصمت و طهارت آشنا شوند ، دل در گرو محبت و اطاعت آنان می نهند، همانگونه که حضرت رضا علیه السلام فرمود : **إِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا؛(۱)**

ص: ۷

۱-۱ . بحار الانوار ، ج ۲ ، ص ۳۰ ، ح ۱۳ .

اگر مردم خوبی‌ها و زیبایی‌های سخن ما را بدانند، از ما پیروی می‌کنند.

بر این اساس، آموختن، نوشتن، بیان، نشر، شرح و تبیین، حفظ و تعلّم احادیث اهل بیت، کاری است ارزشمند و در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اهل بیت علیهم السلام.

کتاب حدیث شیعه، همچون دریایی عمیق و مواج پر از گهرهای نفیس است. برای بهره‌گیری از ذخایر این اقیانوس ژرف و پرگهر، باید به غواصی در دل آن پرداخت و لؤلؤ و مرجان‌هایی به دست آورد و به نسل امروز و مشتاقان عرضه کرد.

«چهل حدیث نویسی»، یکی از گام‌های ارزشمند در نشر و تشریح احادیث عترت پاک نبوی است که عالمان از دیرباز به آن مبادرت می‌ورزیدند و جامعه را از معنویت آثار اهل بیت بهره‌مند می‌ساختند. اینک

ص: ۸

امامان فرموده اند : هر کس چهل حدیث از احادیث ما را حفظ کند ، در روز قیامت فقیه و دین شناس برانگیخته می شود ، هم پشتوانه چنین حرکت علمی و فرهنگی است ، هم ما را به ضرورت حفظ احادیث آنان آگاه می کند . چه حفظ به معنای به حافظه سپردن باشد ، چه ثبت و ضبط و جلوگیری از فراموش شدن و از بین رفتن باشد و چه به معنای حفظ در عمل . به هر حال ، تشویقی است برای رویکرد به معارف اهل بیت که در کلمات نورانی آنان نهفته است .

امروز ، نیاز جامعه به آشنایی با فرهنگ ناب اهل بیت ، بیش از هر زمان احساس می شود . عطش و استقبال هم که مردم از خود نشان می دهند ، ضرورت ارائه و عرضه کلمات خاندان عصمت را در قالبی روان ، سهل الوصول و متناسب با اقشار مختلف علاقه مند ، روشن تر نشان می دهد و به همین دلیل ، مراکز و مؤسّسات و اشخاصی به نشر «چهل حدیث»

می پردازند .

آستانه مقدسه حضرت معصومه علیهاالسلام نیز به عنوان یک حرکت فرهنگی در راه نشر احادیث پیشوایان دین و ترویج معارف عترت ، اقدام به چاپ این سلسله از چهل حدیث های موضوعی کرده است . موضوعات ، ابتدا در کمیته ای تعیین ، سپس به محققان و مؤلفان سفارش داده شده تا به گردآوری و تدوین چهل حدیث پیرامون موضوعات برگزیده پردازند . سعی شده است اغلب موضوعات ، اخلاقی ، تربیتی ، کاربردی و معارفی باشد . تا چه قبول افتد و چه در نظر آید .

اما جزوه حاضر

از مهمترین اصول موفقیت در زندگی فردی و اجتماعی ، نظم و برنامه ریزی و استفاده از سرمایه عمر و امکانات مادی و معنوی ، فردی و اجتماعی .

شناخت هدف ، شناخت راه های رسیدن به هدف و

ص: ۱۰

به کارگیری صحیح قوا و امکانات و فرصت ها برای رسیدن به اهداف متعالی . رمز موفقیت است و در منابع دینی گاهی با عنوان «تدبیر» ، «تقدیر» ، «نظم» ، «حزم» ، «اقتصاد» ، «فرصت» و ... از آن یاد شده است . در آخرین وصیت حضرت علی علیه السلام هم در بستر شهادت ، توصیه به نظم در امور دیده می شود .

به کار بستن توصیه به نظم و تدبیر و برنامه ریزی که در متون دینی آمده است . هم سپاس عملی مواهب پروردگار است ، هم عامل کامیابی انسان در زندگی است .

گردآوری چهل حدیث سودمند در این موضوع ، که حاصل زحمت برادر عزیز حجه الاسلام والمسلمین جناب آقای علی امیرخانی است ، قابل تقدیر است .

امید است نشر این معارف و عمل به این احادیث ، زندگی بهتر و موفقیت آمیزتری را در سایه رهنمود پیشوایان حق برای ما رقم بزند . ان شاء الله .

انتشارات زائر / آستانه مقدسه

ش ۱۳۸۷

ص: ۱۲

قرآن کریم می فرماید:

الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ؛(۱)

خورشید و ماه با حساب منظمی می گردند.

ص: ۱۳

۱-۱. رحمن: ۵.

۱. نظم و دینداری

امام صادق علیه السلام :

مِنَ الدِّينِ التَّوْبَةُ فِي المَعِيشَةِ؛^(۱)

تدبیر و برنامه ریزی در زندگی از دین است.

ص: ۱۴

۱-۱ . بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۳۴۹.

۲. آرزوهای بر باد رفته

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

فَتَدَارِكُ مَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِكَ وَ لَا تَقُلُّ غَدَا أَوْ بَعِيدَ غَدٍ فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكَ بِإِقَامَتِهِمْ عَلَى الْأَمَانِيِّ وَ التَّسْوِيفِ حَتَّى آتَاهُمْ
أَمْرٌ اللَّهُ بَعَثَهُ وَ هُمْ غَافِلُونَ؛ (۱)

آن چه را که از عمر تو باقی مانده است، دریاب و مگو فردا و پس فردا؛ زیرا پیشینیان تو به آن سبب هلاک شدند که تکیه بر آرزوها کردند و امروز و فردا نمودند، تا آن که فرمان خدا [مرگ] ناگهان فرا رسید، در حالی که غافل بودند.

ص: ۱۵

۱-۱. الکافی، ج ۲، ص ۱۳۶.

۳. نقش برنامه ریزی در زندگی

امام صادق علیه السلام :

التَّكْدِيرُ نِصْفُ الْعَيْشِ؛ (۱)

برنامه ریزی نیمی از زندگی است.

ص: ۱۶

۱-۱ . من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۴۱۶.

۴. آخرین سفارش ها

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

أَوْصِيكُمْ وَ جَمِيعِ وُلْدِي وَ أَهْلِي وَ مَنْ بَلَغَهُ كِتَابِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَ نَظْمِ أَمْرِكُمْ؛ (۱)

شما (حسن و حسین) و همه فرزندان و خانواده ام و هر کس را که نامه من به او می رسد، به تقوای الهی و نظم در کارهایتان سفارش می کنم.

ص: ۱۷

۱- ۱ . نهج البلاغه، نامه ۴۷ ، ص ۴۲۱.

۵. سیاست برنامه ریزی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

حُسْنُ التَّدْبِيرِ وَ تَجَنُّبُ التَّبْذِيرِ مِنْ حُسْنِ السِّيَاسَةِ؛^(۱)

برنامه ریزی صحیح و دوری از اسراف از سیاست های پسندیده است.

ص: ۱۸

۱-۱. غرر الحکم، ص ۳۳۱.

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

حُسْنُ التَّوْبِيرِ مَعَ الْكِفَافِ أَكْفَى لَكَ مِنَ الْكَثِيرِ مَعَ الْإِسْرَافِ؛ (۱)

برنامه ریزی پسندیده همراه با قناعت از ثروت زیادی که با اسراف همراه باشد بهتر است.

ص: ۱۹

۷. پرهیز از کار بیهوده

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

الْعَاقِلُ مَنْ لَا يُضِيعُ لَهُ نَفْسًا فِيمَا لَا يَنْفَعُهُ وَلَا يَتَّقِضِي مَا لَا يَصْحَبُهُ؛ (۱)

عاقل کسی است که یک نفس [یک لحظه] به کار بدون فایده نمی پردازد و چیزی را که همراهش باقی نمی ماند گرد نمی آورد.

ص: ۲۰

۱- ۱. غرر الحکم، ص ۵۴.

۸. اقدام نسنجیده ممنوع

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

لَا تُقَدِّمَنَّ عَلَيَّ أَمْرًا حَتَّى تَخْبِرَهُ؛^(۱)

تا کاری را خوب نسنجیده ای به آن اقدام مکن.

ص: ۲۱

۱-۱. غرر الحکم، ص ۴۸۲.

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

رَوِّ تَحْرِمْ فَإِذَا اسْتَوْضَحْتَ فَاجْزِمْ؛ (۱)

تأمل کن تا دور اندیش باشی هنگامی که جوانب کار روشن شد، قاطعانه آن را انجام بده.

ص: ۲۲

۱-۱ . بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۳۴۱.

۱۰. برنامه، مانع لغزش

امام رضا علیه السلام :

مَنْ طَلَبَ الْأَمْرَ مِنْ وَجْهِهِ لَمْ يَزَلْ فَإِنْ زَلَّ لَمْ تَخُذِلْهُ الْحَيْثَلَةُ؛ (۱)

هر کس کار را از روی برنامه و راهش بجوید، نلغزد و اگر هم لغزید برنامه ریزی به کمکش می آید.

ص: ۲۳

۱-۱ . بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۳۴۰.

۱۱. کار امروز را به فردا نیفکن

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَخْرَمُ النَّاسَ رَأْيَا مَنْ أَنْجَزَ وَعْدَهُ وَ لَمْ يُؤَخِّرْ عَمَلَهُ يَوْمَهُ لِعَدِهِ؛ (۱)

دور اندیش ترین مردم کسی است که به وعده خود عمل کند و کار امروزش را به فردا نیفکند.

ص: ۲۴

۱-۱. غرر الحکم، ص ۴۷۵.

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الظَّفَرُ بِالْحَزْمِ وَالْجَزْمِ؛ (۱)

پیروزی با دور اندیشی (برنامه ریزی) و اراده پایدار به دست می آید.

ص: ۲۵

۱-۱ . بحار الانوار، ج ۷۲، ص ۷۱.

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ نَظَرَ فِي الْعَوَاقِبِ سَلِمَ فِي النَّوَائِبِ وَمَنْ فَكَّرَ فِي الْعَوَاقِبِ أَمِنَ الْمَعَاطِبَ؛ (۱)

هر کس عاقبت اندیش باشد در گرفتاری ها سالم ماند و هر که در عواقب امور بیندیشد از مهلکه ها در امان می ماند.

ص: ۲۶

۱-۱. غرر الحکم، ص ۴۷۶.

۱۴. اول اندیشه بعد اقدام

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

فَإِنِّي أَوْصِيكَ إِذَا أَنْتَ هَمَمْتَ بِأَمْرٍ فَتَدَبَّرَ عَاقِبَتَهُ فَإِنْ يَكُنْ رُشْدًا فَاْمُضِهِ وَإِنْ يَكُنْ غِيًّا فَانْتَهَ عَنْهُ؛ (۱)

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در پاسخ سؤال کننده ای فرمود:

به تو سفارش می کنم هر گاه خواستی کاری کنی در عاقبت آن بیندیش. اگر کار درستی بود، آن را انجام بده، و اگر نادرست و گمراه کننده بود، از آن خودداری کن.

ص: ۲۷

۱- ۱. اعلام الدین فی صفات المؤمنین، ص ۲۳۵.

۱۵. فرصت شناسی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ نَاهَكَ الْفُرْصَةَ آمِنَ الْغُصَّةِ؛^(۱)

هر کس فرصت را غنیمت شمرد، از اندوه در امان است.

ص: ۲۸

۱-۱. غرر الحکم، ص ۴۷۳.

امام صادق علیه السلام :

مَنْ إِنْتَظَرَ بِمُعَاجَلِهِ الْفُرْصَةَ مُؤَاجَلَةَ الْإِسْتِقْصَاءِ سَلَبَتْهُ الْآيَامُ فُرْصَتَهُ لِأَنَّ مِنْ شَأْنِ الْآيَامِ السَّلْبَ وَ سَبِيلُ الزَّمَنِ الْقَوْتُ؛ (۱)

با در دست داشتن فرصت موجود، در انتظار فرصت کاملی در آینده باشد، روزگار همان فرصت را نیز از او برباید؛ زیرا کار ایام غارت است و راه و روش زمان از دست رفتن است.

ص: ۲۹

امام صادق علیه السلام :

الْمُؤْمِنُ حَسَنُ الْمَعُونَةِ خَفِيفُ الْمَثُونَةِ جَيِّدُ التَّدْبِيرِ لِمَعِيشَتِهِ؛(۱)

مؤمن به خوبی به مردم یاری می رساند، کم هزینه است و دارای نظم و تدبیر نیک در امور زندگی است.

ص: ۳۰

امام صادق علیه السلام:

شَكَاهُ قَوْمٍ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ سُرْعَةَ نَفَادِ طَعَامِهِمْ، فَقَالَ تَكِيلُونَ أَوْ تَهِيلُونَ؟ قَالُوا: نَهِيلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ (يعني الجِزَافَ) قَالَ كِيلُوا وَلَا تَهِيلُوا فَإِنَّهُ أَعْظَمُ لِلْبَرَكَةِ؛ (۱)

گروهی از این که گندم و خوراکشان به زودی تمام می شود به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شکایت بردند، پیامبر فرمود: [به هنگام مصرف] پیمانه می کنید یا بی پیمانه می ریزید؟ گفتند: ای رسول خدا، بدون پیمانه

ص: ۳۱

می ریزیم [یعنی بدون حساب و کتاب]. فرمود: پیمانہ کنید [اندازہ و نظم داشته باشید] کہ این کار برکت را می افزاید.

ص: ۳۲

۱۹. اعتدال، عامل رشد

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الاقتصادُ يُنمى القليلَ: (۱)

میانہ روی و نظم، کم را زیاد می کند.

ص: ۳۳

۱-۱ . مستدرک الوسائل، ج ۱۳، ص ۵۳.

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

قَوَامُ الْعَيْشِ حُسْنُ التَّقْدِيرِ وَ مِلَاكُهُ حُسْنُ التَّدْبِيرِ؛ (۱)

پایداری و قوام زندگی به برنامه ریزی نیکوست و وسیله رسیدن به آن، مدیریت صحیح است.

ص: ۳۴

۱-۱. غرر الحکم، ص ۳۵۷، ح ۶۸۰۷.

۲۱. برنامه ریزی و ایمنی از پشیمانی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

التَّوْبَةُ قَبْلَ الْعَمَلِ يُؤْمِنُكَ مِنَ النَّدَمِ؛ (۱)

عاقبت اندیشی پیش از عمل تو را از پشیمانی در امان دارد.

ص: ۳۵

۱-۱. عیون اخبار الرضا علیه السلام ، ج ۲، ص ۵۳.

۲۲. فقر، نتیجه بی برنامه‌گی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

تَزَكُّ التَّقْدِيرِ فِي الْمَعِيشَةِ يُورِثُ الْفَقْرَ؛ (۱)

نداشتن برنامه صحیح در زندگی، نیازمندی و فقر به بار می آورد.

ص: ۳۶

۱-۱ . بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۳۴۷.

۲۳. نظم دلیل خردمندی است

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

أَدَلُّ شَيْءٍ عَلَى غَزَاةِ الْعَقْلِ حُسْنُ التَّدْبِيرِ؛ (۱)

بزرگترین دلیل بر خردمندی، برنامه ریزی پسندیده است.

ص: ۳۷

۱-۱. غرر الحکم، ص ۳۵۴، ح ۸۰۸۰.

۲۴. مدارا عامل توسعه رزق

امام صادق علیه السلام :

أَيُّمَا أَهْلٍ بَيَّتِ أُعْطُوا حَظَّهُمْ مِنَ الرَّفْقِ فَقَدْ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فِي الرِّزْقِ وَ الرَّفْقُ فِي تَقْدِيرِ الْمَعِيشَةِ خَيْرٌ مِنَ السَّعَةِ فِي الْمَالِ؛ (۱)

هر خانواده ای که بهره خود را از مدارا گرفتند، خدا روزیشان را وسعت داد و مدارا در برنامه ریزی اقتصادی از وسعت و فراوانی مالی بهتر است.

ص: ۳۸

۱-۱. الکافی، ج ۲، ص ۱۱۹.

امام رضا علیه السلام :

اجتهدوا أَنْ يَكُونَ زَمَانُكُمْ أَرْبَعَ سَاعَاتٍ سَاعَةٌ لِلَّهِ لِمُنَاجَاتِهِ وَ سَاعَةٌ لِأَمْرِ الْمَعَاشِ وَ سَاعَةٌ لِمُعَاشَرَةِ الْإِخْوَانِ الثَّقَاتِ وَ الَّذِينَ يَعْرِفُونَ
عُيُوبَكُمْ وَ يُخْلِصُونَ لَكُمْ فِي الْبَاطِنِ وَ سَاعَةٌ تَخْلُونَ فِيهَا لِلذَّاتِكُمْ وَ بِهَذِهِ السَّاعَةِ تَقْدِرُونَ عَلَى الثَّلَاثِ سَاعَاتٍ؛ (۱)

بکوشید زمانتان را به چهار بخش تقسیم کنید: زمانی برای مناجات با خدا، زمانی برای تأمین معاش،

ص: ۳۹

۱-۱. فقه الرضا علیه السلام، شیخ صدوق، گرچه بسیاری گفته اند این کتاب منسوب به امام رضا علیه السلام است، ص

۳۳۷.

زمانی برای معاشرت با برادران و معتمدانی که عیب‌هایتان را به شما می‌شناسانند و در دل شما را دوست دارند، و ساعاتی برای لذت‌های حلال و با بخش چهارم توانایی انجام دادن سه بخش دیگر را به دست می‌آورید.

ص: ۴۰

امام باقر علیه السلام :

الْكَامِلُ كُلُّ الْكَامِلِ التَّفَقُّهُ فِي الدِّينِ وَالصَّبْرُ عَلَى النَّائِبِهِ وَتَقْدِيرُ الْمَعِيشَةِ؛(۱)

همه کمال و رشد در شناخت عمیق دین و شکیبایی در پیشامدهای ناگوار و اندازه نگاه داشتن در زندگی است.

ص: ۴۱

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَاضِيَ يَوْمِكَ فَائْتُ وَاَتِيَهُ مُتَّهِمٌ وَوَقْتِكَ مَغْتَنَّمٌ فَبَادِرْ فِيهِ فُرْصَةَ الْإِمْكَانِ؛(۱)

دیروزت از دست رفت و به فردایت یقین نیست، پس امروزت را غنیمت بشمار و این فرصت فراهم شده را دریاب.

ص: ۴۲

۲۸. زیانکار میدان کیست؟

امام باقر علیه السلام

إِيَّاكَ وَالتَّقْرِيطَ عِنْدَ امْكَانِ الْفُرْصَةِ فَإِنَّهُ مِيدَانٌ يَجْرِي لِأَهْلِهِ الْخُسْرَانُ؛ (۱)

مبادا فرصت های به دست آمده را از دست بدهی که در این میدان آن که وقت را ضایع کند، زیان می بیند.

ص: ۴۳

۱-۱. بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۱۶۵.

امام حسن مجتبی علیه السلام :

يَا بَنَ آدَمَ... خُذْ مِمَّا فِي يَدَيْكَ لِمَا بَيْنَ يَدَيْكَ فَإِنَّ الْمُؤْمِنَ يَتَزَوَّدُ وَ الْكَافِرَ يَتَمَتَّعُ؛ (۱)

ای پسر آدم! از آن چه در دست داری برای آن چه در پیش داری بهره گیر؛ زیرا مؤمن توشه بر می دارد و کافر خوشگذرانی می کند.

ص: ۴۴

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

مَنْ فُتِحَ لَهُ بَابُ خَيْرٍ فَلْيَتَّهْزِهِ فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي مَتَى يُغْلَقُ عَنْهُ؛ (۱)

هر کس دری از خیر به رویش گشوده شد، باید آن را غنیمت شمرد؛ زیرا نمی داند چه وقت در به رویش بسته می شود؟

ص: ۴۵

۳۱. برنامه ریزی درمان مشکلات

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ قَعَدَ عَنْ حِيلَتِهِ أَقَامَتْهُ الشَّدَائِدُ؛ (۱)

هر کس به چاره اندیشی و برنامه ریزی برنخیزد، سختی ها او را به ایستادن وادار کنند.

ص: ۴۶

۱-۱. غرر الحکم، ص ۴۶۳.

۳۲. اول اندیشه، وانگهی گفتار

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

قَدَّرْتُ ثُمَّ أَقْطَعُ وَفَكَّرْتُ ثُمَّ أَنْطِقُ وَتَبَيَّنْتُ ثُمَّ أَعْمَلُ: (۱)

اندازه گیری کن، سپس بر، بیندیش. سپس بازگویی و برنامه ریزی کن سپس به کار اقدام کن.

ص: ۴۷

۱-۱. غرر الحکم، ص ۶۱.

۳۳. مهم تر را دریاب

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ اشْتَغَلَ بِغَيْرِ الْمُهْمِّ ضَيَّعَ الْأَهْمَّ؛ (۱)

آن کس که به امور غیر مهم خود را مشغول سازد، مهم تر را از دست می دهد.

ص: ۴۸

۱-۱. غرر الحکم، ص ۴۷۷.

امام رضا علیه السلام :

لَا يَسْتَكْمِلُ عَبْدٌ حَقِيقَةَ الْإِيمَانِ حَتَّى يَكُونَ فِيهِ خِصَالٌ ثَلَاثٌ، أَلْتَفَقَهُ فِي الدِّينِ وَحُسْنُ التَّقْدِيرِ فِي الْمَعِيشَةِ وَالصَّبْرُ عَلَى الرِّزَايَا؛ (۱)

حقیقت ایمان بنده ای به کمال نمی رسد، مگر این که سه خصلت در او باشد؛ دین را درست و کامل بفهمد، در زندگی خوب برنامه ریزی کند و در برابر بلاها بردبار باشد.

ص: ۴۹

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

يَتَّبِعِي لِلْعَاقِلِ إِذَا كَانَ عَاقِلًا أَنْ يَكُونَ لَهُ أَرْبَعُ سَاعَاتٍ مِنَ النَّهَارِ سَاعَةٌ يُنَاجِي فِيهَا رَبَّهُ وَ سَاعَةٌ يُحَاسِبُ فِيهَا نَفْسَهُ وَ سَاعَةٌ يَأْتِي أَهْلَ الْعِلْمِ الَّذِينَ يَنْصُرُونَهُ فِي أَمْرِ دِينِهِ وَ يَنْصَحُونَهُ وَ سَاعَةٌ يُخَلِّي بَيْنَ نَفْسِهِ وَ لَدَّتِّهَا مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا فِيمَا يَحِلُّ وَ يُحَمِّدُ؛(۱)

شایسته است انسان عاقل برای زندگی خویش برنامه ریزی کند و روز خود را به چهار بخش تقسیم

ص: ۵۰

نماید: بخشی را برای عبادت پروردگار خود و بخشی دیگر را به حسابرسی خود بگذرانند بخش سوم را به معاشرت با دانشمندانی که وی را در امر دینش یاری دهند، صرف کند و در بخش چهارم به کامرانی و لذت های مشروع و پسندیده دنیوی پردازد.

ص: ۵۱

۳۶. هیزم چین شب مباحی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

لَا تُكُنْ فِيمَا تُورِدُ كَحَاطِبِ لَيْلٍ وَ غُثَاءِ سَيْلٍ؛ (۱)

در آن چه فراهم می آوری مانند هیزم چین شب و گرد آورنده کف روی سیل نباش (که از خود اختیاری ندارد و دیگری او را می برد).

ص: ۵۲

۱- ۱. غرر الحکم، ص ۴۷۸.

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ تَوَرَّطَ فِي الْأُمُورِ بِغَيْرِ نَظَرٍ فِي الْعَوَاقِبِ فَقَدْ تَعَرَّضَ لِلنَّوَابِ؛ (۱)

هر کس بدون عاقبت اندیشی در کارها دست به کاری زند، خود را گرفتار سختی و مصیبت ها کرده است.

ص: ۵۳

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ وَقَفَّ عَلَى عُيُوبِهِ وَأَحَاطَ بِذُنُوبِهِ وَاسْتَقَالَ الذُّنُوبَ وَاصْلَحَ الْعُيُوبَ؛ (۱)

هر کس به محاسبه نفس خود پردازد به عیب هایش آگاه شود به گناهانش پی ببرد و گناهان را جبران و عیب های خود را برطرف سازد.

ص: ۵۴

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

اِسْتَوُوا وَ لَا تَخْتَلِفُوا فَتَخْتَلِفَ قُلُوبُكُمْ؛ (۱)

(در صفوف نماز جماعت) منظم باشید؛ زیرا بی انضباطی صفوف دل های شما را هم دچار اختلاف می کند.

ص: ۵۵

۱-۱ . مستدرک الوسائل، ج ۶، ص ۵۰۷.

۴۰. اول شناخت بعد اقدام

امام جواد علیه السلام :

مَنْ لَمْ يَعْرِفِ الْمَوَارِدَ أَعْيَتْهُ الْمَصَادِرُ؛^(۱)

هر کس نداند کاری را از کجا آغاز کند، از به انجام رساندن آن در می ماند، هر کس راههای ورود را به خوبی نشناسد، هنگام خروج در می ماند.

ص: ۵۶

۱- ۱. بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۶۸، ص ۳۴۰.

کتابنامه:

قرآن کریم.

۱- نهج البلاغه، قم، دارالهجره.

۲- بحار الانوار، حسن بن ابی الحسن دیلمی، قم، مؤسسه آل البيت ۷، ۱۴۰۸ ه ق.

۳- بحار الانوار، علامه مجلسی، مؤسسه الوفاء بیروت، ۱۴۰۴ ه ق.

۴- تحف العقول، حسن بن شعبه حرانی، انتشارات جامعه مدرسین، قم، ۱۴۰۴ ه ق.

۵- عیون اخبار الرضا علیه السلام شیخ صدوق، ۲ جلد، انتشارات جان، ۱۳۷۸ ه ق.

۶- غررالحکم و دررالکلم، عبدالواحد بن محمد تمیمی آمدی، انتشارات جامعه مدرسین، قم، ۱۳۶۶، ه ش.

ص: ۵۷

٧- الكافي، محمد بن يعقوب كليني، ٨ جلد، دارالكتب الاسلاميه، تهران، ١٣٦٥ هـ ش.

٨- من لا يحضره الفقيه، شيخ صدوق، ٤ جلد، انتشارات جامعه مدرسين، قم، ١٤١٣، هـ ق.

٩- مستدرک الوسائل، محدث نوري، ١٨ جلد، مؤسسه آل البيت، قم، ١٤٠٨ هـ ق.

١٠- وسائل الشيعه، شيخ حر عاملي، ٢٩ جلد، مؤسسه آل البيت، قم، ١٤٠٩ هـ ق.

ص: ٥٨

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

